

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

Onderwijsprestaties en
Voortgezet Onderwijs

Van

1 - Persoonsgegevens

Datum

28 augustus 2024

Referentie

47726577

Bijlagen

1

Intern OCW afgestemd

HOenS

Extern OCW afgestemd

CvTE

DUO

Beantwoording Kamervragen lid Westerveld over de herkansingsperiode voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs

Aanleiding

Op 27 augustus zijn er schriftelijke vragen gesteld door het lid Westerveld (GroenLinks-PvdA) over de herkansingsperiode voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) in relatie tot de inschrijving in het hbo en wo. De vragen zijn gesteld aan MOCW en SOCW. In de bijlage vindt u de aanbiedingsbrief en de antwoorden op de vragen. De beantwoording wordt ondertekend door SOCW, mede namens MOCW.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met de beantwoording van de schriftelijke vragen, kunt u de aanbiedingsbrief ondertekenen. Hierna zal deze naar de Tweede Kamer worden verzonden. MOCW wordt geïnformeerd over de beantwoording van deze schriftelijke vragen.

Kernpunten

De vragen gaan over de herkansingsperiode voor vso-leerlingen en de gevolgen daarvan voor hun inschrijving in het hbo of wo. De herkansingsperiode loopt soms door tot eind augustus / begin september, terwijl de uiterste inschrijfdatum voor het hbo en wo 31 augustus is.

- De eerste twee vragen zijn gesloten van aard en gaan na of u zich bewust bent van dit knelpunt en van de signalen die o.a. Leerlingbelang VSO (LBVSO) hierover afgeeft.
 - Het antwoord op beide vragen is bevestigend.
- Lid Westerveld vraagt vervolgens naar de afspraken die gemaakt zijn over de inschrijfmogelijkheden voor deze groep leerlingen, en naar de informatievoorziening voor en ondersteuning van deze leerlingen (en hun ouders). (*Vraag 3, 4 en 5.*)
 - Tot nog toe werden de herkansingen voor vso-leerlingen doorgaans begin september ingepland. Vanwege de planning van de staatsexamens en de daarvoor benodigde examinatoren was het vooralsnog onhaalbaar om alle herkansingen (en uitgestelde examens) eind augustus te hebben afgerond.
 - Als de planning van de herkansing zorgde voor problemen bij de doorstroom naar hbo- of wo-opleidingen, werd de mogelijkheid geboden om de herkansing te doen op de centrale afnamelocatie in plaats van op de eigen vso-school.

Datum
28 augustus 2024

- Voor sommige vso-leerlingen is het niet passend om het examen te doen op een centrale afdelingslocatie. Vanwege een tekort aan examinatoren is het in beperkte mate mogelijk om de herkansingen te verplaatsen naar een moment vóór 1 september op de eigen school.
- Er worden afspraken gemaakt met de examenketen zodat herkansingen voor vso-leerlingen die het diploma nodig hebben voor de doorstroom naar een hbo- of wo-opleiding in het vervolg worden ingepland vóór 1 september.
- Ook wordt de voorlichting over de planning van herkansingen en de mogelijkheden om deze te verplaatsen aan examenbetrokkenen, vso-scholen, vso-leerlingen en hun ouders/verzorgers verbeterd.
- Voor alle aspirant-studenten in het hbo en wo gelden dezelfde afspraken: inschrijven kan zodra ze voldoen aan de toelatingseisen.
- Hogescholen en universiteiten stellen zelf regels voor de procedure van de inschrijven. Velen hanteren 1 september als uiterlijke inschrijfdatum, vanwege de organisatorische zaken die ermee samenhangen. Of inschrijving hierna mogelijk is, bepalen zij zelf.
- Daarnaast is de vraag gesteld of u het ermee eens bent dat deze leerlingen net zo veel recht hebben als andere vo-leerlingen om te beginnen aan een vervolgopleiding. Met het oog daarop vraagt zij of u gaat regelen dat de leerlingen die begin september slagen alsnog worden toegelaten tot hun vervolgopleiding en wat er wordt gedaan om te zorgen dat leerlingen ondanks de herkansing toch kunnen deelnemen aan de kennismakingsactiviteiten. (*Vraag 6, 7 en 8*)
 - Voor alle aspirant-studenten in het hbo en wo geldt toelatingsrecht als zij aan de toelatingseisen voldoen.
 - Voor vso-leerlingen die staatsexamen doen en een herkansing moeten maken, is het moeilijk om op tijd te voldoen aan de toelatingseisen van het hbo en wo, doordat de herkansingen vaak pas begin september plaatsvinden.
 - Er worden daarom afspraken gemaakt met de examenketen zodat herkansingen voor vso-leerlingen die het diploma nodig hebben voor de doorstroom naar een hbo- of wo-opleiding in het vervolg worden ingepland vóór 1 september.
 - Als de herkansingen vóór 1 september kunnen plaatsvinden, zullen de aspirant-studenten in kwestie gewoon de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan de introductieweken of kennismakingsactiviteiten.
- Tot slot wil lid Westerveld weten welke afspraken u gaat maken om dit gedoe in de toekomst te voorkomen.
 - U gaat afspraken maken met de examenketen over de planning van de herkansingen: voor leerlingen die het vo-diploma nodig hebben voor een probleemloze doorstroom naar het vervolgonderwijs, worden de herkansingen ingepland vóór 1 september.

- Aan vso-scholen zal het verzoek worden gedaan om de school beschikbaar te stellen vóór 1 september. Leerlingen voor wie het niet passend is om af te reizen naar een centrale afnamelocatie kunnen zo op de eigen school hun herkansingen maken.
- De examenketen krijgt de opdracht om voldoende examinatoren te werven om de herkansingen vóór 1 september voor deze specifieke groep leerlingen mogelijk te maken.
- De communicatie richting vso-scholen en vso-leerlingen en hun ouders/verzorgers wordt verbeterd. Het gaat om voorlichting over de planning van de herkansingen en op welke wijze de herkansingen verplaatst kunnen worden.

Toelichting

Eindexamen vso (vraag 1)

- De meeste vso-leerlingen doen eindexamen via het staatsexamen vo.
- Dit houdt in dat zij deelnemen aan het centraal examen in mei (net zoals de leerlingen in het reguliere vo), en in de zomermaanden het college-examen (vergelijkbaar met het schoolexamen in het regulier vo) afleggen. Deze examens worden doorgaans op de vso-school ingepland.
- De kandidaten die opgaan voor een diploma mogen twee vakken herkansen (college-examen en/of centraal examen). De herkansingen van het centraal examen vinden plaats in een vast tijdvak in augustus; de herkansingen van het college-examen worden ingepland op de eigen vso-school vanaf september (van 2 t/m 14 september in 2024).
- Vanwege een tekort aan examinatoren is het niet mogelijk om alle herkansingen voor vso-leerlingen vóór 1 september in te plannen op de vso-scholen.

Context Kamervragen (vraag 2)

- Half augustus ontvingen we via Team Burgervragen¹ en Leerlingbelang-VSO (LBVSO) signalen over vso-leerlingen die niet ingeschreven kunnen worden in het vervolgonderwijs. Zij voldoen op 31 augustus (deadline inschrijving hbo en wo) niet aan de toelatingseisen, doordat zij begin september nog een herkansing moeten maken. LBVSO heeft ook op social media aandacht besteed aan deze signalen.
- De verwachting is dat met de voorgestelde maatregelen voor de komende jaren de zorgen van LBVSO zijn weggenomen.
- De onderwijsinstellingen in kwestie geven aan dat de leerlingen pas volgend studiejaar kunnen worden ingeschreven.
- Het verhaal van één van de studenten is opgepikt door het *Reformatorisch Dagblad*².

Afspraken over inschrijven in hbo en wo (vraag 3)

- Voor álle aspirant-studenten in het hbo en wo geldt een toelatingsrecht als zij aan de toelatingseisen voldoen.³
- Iemand die niet aan de toelatingseisen voldoet, kan niet worden ingeschreven.
- Er zijn geen wettelijke eisen gesteld aan de datum van inschrijving. In principe mogen studenten dus het hele studiejaar door worden ingeschreven.
- Of dit ook daadwerkelijk kán, is aan de hogescholen en universiteiten zelf. Zij bepalen zelf de regels voor de inschrijfprocedure.⁴
- Instellingen hebben diverse redenen, waaronder praktisch van aard, om niet over te gaan tot een 'doorlopende inschrijfmogelijkheid'. Dit hangt vooral samen met zaken als introductie, planning (hoor/werkcolleges), koppelen van studenten, maar ook bekostiging. Er is ambtelijk contact geweest met de VH en UNL over de kwestie. Zij geven aan dat instellingen verschillend omgaan met een mogelijke coullance voor studenten die niet voldoen aan de toelatingseisen. Veel instellingen kijken reeds met de aspirant-student naar hetgeen wél mogelijk is. Een eensluidend bestuurlijk antwoord van UNL en de VH is gelet op de korte termijn van de beantwoording echter complex.

Informatievoorziening over en hulp bij inschrijven in hbo en wo (vraag 4 en 5)

- Indien de planning van de herkansing zorgt voor problemen in de doorstroom naar het vervolgonderwijs, kan de vso-school contact opnemen met de locatievoorzitter of DUO met het verzoek de herkansing te verplaatsen.
- Aspirant-studenten worden op verschillende manieren en momenten voorgelicht over de inschrijfprocedure voor het hbo en wo. Zo ontvangen zij een brief vanuit het ministerie met de praktische informatie en is informatie vindbaar op Studielink en Studiekeuze123.nl. Daarnaast kunnen aspirant-studenten direct informatie ontvangen van de onderwijsinstellingen.

Recht om te beginnen aan een hbo- of wo-opleiding en eventuele maatregelen en het effect op deelname op kennismakingsactiviteiten en introductiebijeenkomsten (vraag 6, 7 en 8)

- Voor álle aspirant-studenten in het hbo en wo geldt een toelatingsrecht als zij aan de toelatingsvoorwaarden voldoen.⁵
- Aspirant-studenten die (nog) niet aan de toelatingseisen voldoen, kunnen (nog) niet worden ingeschreven.
- Voor vso-leerlingen die staatsexamen doen en een herkansing moeten maken, is het moeilijk om op tijd te voldoen aan de toelatingseisen van het hbo en wo, doordat de herkansingen vaak pas begin september plaatsvinden.
- U gaat daarom afspraken maken met de examenketen en de vso-scholen,

³ Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), artikel 7.37, lid 1.

⁴ WHW, artikel 7.33, lid 1.

⁵ Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), artikel 7.37, lid 1.

zodat herkansingen voor vso-leerlingen die het diploma nodig hebben voor de doorstroom naar een hbo- of wo-opleiding in het vervolg worden ingepland vóór 1 september.

- Hiermee wordt ook voorkomen dat vso-leerlingen in het vervolg eventuele introductiebijeenkomsten missen aan het begin van de studie.

Datum

28 augustus 2024

Afspraken om huidige situatie te voorkomen (vraag 9)

- U gaat met de examenketen en de vso-scholen afspraken maken om de herexamens van het staatsexamen voor de leerlingen die het diploma nodig hebben voor een probleemloze doorstroom naar een hbo- of wo-opleiding vóór 1 september te laten plaatsvinden.
- U geeft opdracht aan de examenketen om hiervoor voldoende examenbetrokkenen te regelen.
- Ook zet u in op betere communicatie met de vso-scholen, vso-leerlingen en hun ouders/verzorgers (over de planning van de herkansingen en stappen die gezet kunnen worden als de planning van de herkansing zorgt voor problemen bij de doorstroom naar hun vervolgopleiding).

Financiële consequenties

Geen.